

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Anden behandling af lovforslag nr. L 234: Forslag til lov om elforsyning.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/4 99. Første behandling 7/5 99. Betænkning 21/5 99. Ændringsforslag nr. 14 af 25/5 99 uden for betænkningen af miljø- og energiministeren (Svend Auken)).

Der var stillet 13 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af miljø- og energiministeren (Svend Auken).

Sammen med denne sag foretoges:

20) Anden behandling af lovforslag nr. L 235: Forslag til lov om CO₂-kvoter for elproduktion.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/4 99. Første behandling 7/5 99. Betænkning 21/5 99).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

21) Anden behandling af lovforslag nr. L 236: Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion. (Ophævelse af tilskud til vedvarende energi).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/4 99. Første behandling 7/5 99. Betænkning 21/5 99).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

22) Anden behandling af lovforslag nr. L 237: Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v.

(Ændring af afregningspris for vindkraft-anlæg m.m.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/4 99. Første behandling 7/5 99. Betænkning 21/5 99).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

23) Anden behandling af lovforslag nr. L 238: Forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning. (Overførsel af Gas- og Varmeprisudvalgets opgaver til Energitilsynet).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/4 99. Første behandling 7/5 99. Betænkning 21/5 99).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Peter Hansen-Nord (V):

I Venstre anser vi anden behandling af lovforslag nr. L 234 som den stort set i hvert fald distributionsmæssige afslutning på et meget stort projekt, som har stået på i mere end et halvt år. Vi hilser med meget stor tilfredshed i partiet Venstre, at vi nu får åbnet den danske elsektor, at vi får etableret de vandtætte skotter i selve selskabsopdelingen, der gør, at et konkurrencemarked for elsektoren kan komme til at fungere.

Vi hilser ligeledes med stor tilfredshed en række nyskabelser, som har fundet sted inden for miljøreguleringen, og her er der især principperne om omsættelige CO₂-kvoter, at man kan opspare ubrugte kvoter, at man mod en beskeden afgift kan få lov at overskride sine kvoter, at vi har fået indført et princip om, at meget store energitunge virksomheder kan blive delvis fritaget ved køb af vedvarende energi over et vist forbrug.

I det hele taget er der på miljøreguleringsområdet så mange spændende ting sat i gang, som i øvrigt kan bruges på mange andre områder.

Nu prøver vi det her i energisektoren, og så bliver det spændende at følge i de kommende år, hvorledes dette kommer til at løbe af stabelen.

Vi har ikke kunnet få alt, hvad vi gerne ville have i sådan et forlig, det giver sig selv, og hermed vil jeg gerne sige, at selve indholdet, selve mængderne osv. omkring miljøreguleringen havde vi gerne set var blevet større og dermed havde givet mere fleksibilitet for sektoren. Det har vi måttet lade ligge i første omgang, men hilser selvfølgelig med tilfredshed, at vi om 3 år kan tage disse spørgsmål op på ny.

Vi har i den afsluttende fase endelig fået sat tingene på plads omkring vindmøllerne. Det skal ingen hemmelighed være, at der lå noget uklarhed omkring, hvad der stod i reformteksten, og det fik vi så endelig på plads i sidste ombæring.

Det her er et så stort projekt og en så særlig øvelse, hvor man går fra et monopolmarked til et konkurrencemarked, at alle forligspartierne nok vil opleve forskellige former for kritik og andet her i den fase, vi kommer ind i, hvor vi går fra monopolmarkedet til konkurrencemarkedet.

På den anden side er jeg heller ikke et øjeblik i tvivl om, at ligesom det har været med en Storebæltsbro, vil alle danskere om ganske få år spørge sig selv: Hvordan har vi egentlig nogen sinde kunnet leve en hverdag, uden at vi selv kunne få lov at bestemme, hvor vi ville købe vores el henne, hvor vi i det hele taget selv mere eller mindre var herre over, hvad prisen på vores elforbrug skulle være?

Den situation vil det nok tage lidt tid at få på plads, men igen vil jeg sige, at der ikke vil gå mange år, før alle danskere siger til sig selv, at det her er et helt naturligt led i deres hverdag, det er et helt naturligt led i deres tilværelse, at de selvfølgelig selv skal disponere og finde ud af, hvor de vil købe deres elektricitet og på det tidspunkt forhåbentlig også mange andre ydelser – varme, olie, benzin og andet – sådan som man jo allerede kan i dag.

Så vi ser med tilfredshed og fortrøstning frem til, at denne øvelse nu kommer i gang. Vi erkender også, at der ligger en række uløste problemsæt, som forligskredsen gang på gang har bekræftet over for hinanden den vil tage op i en konstruktiv dialog og bl.a. sikre, at kraftværkerne kommer ordentligt fra start ud fra princippet om, at vi alle sammen ønsker en livskraftig kraftværkssektors fortsatte eksistens

her i Danmark, og det må vi så hjælpe hinanden med.

Vi er også blevet enige om, at vi for at opnå en mere fleksibel selskabsregulering også kigger på de eksisterende distributionsselskabers åbningsbalance.

Alt i alt siger vi tak for den konstruktive dialog, der har været. Som sagt har vi ikke fået alt, men vi har fået nogle meget markante liberale ting igennem i elreformen, og det, som alle jo ved og alle snakker om, er selvfølgelig den meget hurtige og markante markedsåbning. Vi siger til vores forligsvenner, at vi til efteråret skal have løst de resterende problemer, og da er Venstre klar til at tage sin del af ansvaret.

Martin Glerup (S):

Jeg synes, at de her lovforslag indeholder en god balance. Dels er der åbningen af markedet, som hr. Peter Hansen-Nord så gerne vil, dels er der en miljørigtig elproduktion, som vi er mange, der gerne vil, og på den måde har vi fået et bredt fundament for dansk energipolitik, sådan at vi kan fortsætte Danmarks enestående succes på energiområdet.

Danmark vil fortsat med de her love være et foregangsland på energiområdet, og siden vi diskuterede det ved første behandling, er der kommet en forbedring af lovgivningen, idet åbningsbalancen for let forsyningspligt og handelselskaber skal forbedres, vindmølleproblematikken er løst, og de allerstørste virksomheder får en rabat på deres public service-forpligtelse.

Frank Dahlgaard (KF):

Med den elreform, som med disse fem lovforslag sættes på skinner, har Det Konservative Folkeparti fået realiseret noget af det for os mest fundamentale på erhvervsområdet, nemlig det fri marked, som kører ind på elområdet. Med frit forbrugsvalg, med fri prisdannelse og med en åbning af markedet, hvor man kører nedad, sådan at inden udgangen i hvert fald af år 2002 er der frit forbrugsvalg for alle, alle erhvervsvirksomheder, alle familier, alle forbrugere helt ned til den enkelte person. Det er noget, der går langt videre end EF's direktiv på dette område, og det er Det Konservative Folkeparti utrolig tilfreds med.

Det fundamentale i denne her reform er en liberalisering, en fri markedsøkonomi, og det er noget, som jeg tror at man i løbet af få år vil tage som en selvfølge, og man vil undre sig

over, at man overhovedet kunne leve i tidligere tider, det vil sige det, vi har oplevet indtil nu med planøkonomi og styring af det hele, ligesom man i løbet af kort tid undrede sig over, at man kunne leve i Danmark, uden at der var en fast forbindelse over Storebælt.

Vi er fra konservativ side tilfredse med, at vi har fået en afklaring omkring vindmøllerne, at vi har fået den afhjælpning for de helt store og stærkt energiforbrugende virksomheder, som vi føler var nødvendig – det er store arbejdspladser, det er virksomheder i en helt speciel situation – og vi har fået en ordning omkring det miljømæssige med nogle kvoter, som selvfølgelig ikke er konservativ livret, men som er ordnet på en fleksibel måde, så de er til at leve med. De kan trods alt overskrides mod en strafafgift, og der er tale om, at man kan overflytte i hvert fald dele af ikkeforbrugte kvoter til de næste år.

Vi mener fra konservativ side med de forskellige papirer, vi har fået på området dels fra Justitsministeriets Lovafdeling, dels fra Kammeradvokaten, at dette her trods anfægtelser fra elsiden holder sig inden for grundlovens rammer, og derfor vil vi stemme for det. Det er klart, det er et ansvar, som ingen medlemmer af Folketinget kan ryste af sig. Vi mener, tingene er i orden.

Med hensyn til den såkaldte NESA-lov har Det Konservative Folkeparti fortsat den opfattelse, at den er urimelig og uretfærdig, og så snart det er politisk muligt, vil vi søge den fjernet.

Men lad de positive toner være de langt dominerende fra konservativ side omkring denne sag, for det er et rigtig godt forlig, vi har indgået, som vil sætte markedsåbningen på skinner.

Anni Svanholt (SF):

SF gik ind i arbejdet med elreformen med det klare formål, at vi ville sikre forbrugerejet og miljømålene gennem en grøn omstilling af elsektoren, sådan at vi kunne få energibesparelser, energieffektivitet, udbygning med vedvarende energi og afvikling af kulkraften. Det skulle være det centrale i processen.

Når vi så gør den aftale, der nu er blevet omset til lovgivning, op, så er vi meget tilfredse med, at vi nu effektivt får skruet ned for kulblusset med nogle skrumpende CO₂-kvoter, og vi ser også frem til, når aftalen her er udløbet, at man kan fortsætte med at sætte skrappe CO₂-

kvoter, så Danmark virkelig kan leve op til sine både nationale og internationale forpligtelser.

I denne forbindelse må vi jo sige, at det alene er elsektoren, som leverer sin del af bidraget til CO₂-reduktionen på 20 pct. Vi mangler stadig væk trafikken, og det er vigtigt at få taget fat på trafikken, men det er også vigtigt – og det har vi jo fået bekræftet – at målsætningen om de 20 pct. CO₂-reduktion år 2005 stadig væk er gældende, og at der skal arbejdes på at få den gennemført.

Vi får også med denne reform en stigende andel VE, vedvarende energi, og det bliver mere og mere. I første omgang, og det er vi glade for, er det 20 pct. vedvarende energi år 2003. Vi skruer altså bare ned for kulblusset her og op for den vedvarende energi. Det er der fremtid i, og det er en grøn omstilling. Vi er meget, meget glade for, at det er lykkedes at komme igennem med det i det arbejde her. CO₂-kurven bliver knækket, og den skal bare falde dramatisk. Det er det, vi også fremover vil arbejde stærkt for.

Samlet set kan vi sige, at med den stigende andel grøn strøm, som vi jo alle sammen skal købe – store og små forbrugere, alle skal vi være med til det – får vi fortrængt den sorte strøm.

Vi er i SF også meget glade for, at det nu er lykkedes endeligt at få ryddet de misforståelser af vejen, der har været med afregningen for vindmøller. Det har været meget centralt for os i hele processen, at når vi satte en målsætning på 20 pct. vedvarende energi, så måtte det jo betyde, at man også i virkelighedens verden kunne få vedvarende energi svarende til de 20 pct. år 2003. Derfor må vi også realistisk have gjort op, om det kan lade sig gøre at få opstillet møller, og derfor var det afgørende vigtigt, at man i 1999 kunne få en ordning, så der kom rigtig gang i opstillingen af møller på land, og at de senere kommer ud på havet.

Vi syntes, det var meget kedeligt, at der opstod den misforståelse, usikkerhed, som i særdeleshed Venstre medvirkede til at skabe, så mange mennesker ude omkring, som havde planer om at investere i vedvarende energi, blev meget usikre. Industrien har også været ude at sige, at det var katastrofalt, at der var den usikkerhed. Men i betænkningens bidraget til nr. L 234 står præcis, hvordan ordningerne nu er, og det er vi meget glade for at have fået gennemført.

Jeg vil også her ved denne lejlighed hæfte mig ved, at vi ikke i dag, men i næste samling jo får en energisparelov. Vi har altså også fået sat fokus på energispareloven, og den lov har vi store forventninger til i SF og vil lægge megen energi i, at det virkelig bliver en god lov, hvor vi også får sat mål og konkrete handlingsplaner op for energibesparelser. Det er jo faktisk det vigtigste for, at vi kan opnå en egentlig CO₂-reduktion. Det er dér, de store muligheder ligger. Det ved vi fra »Energi 21«.

Jeg vil også ved denne lejlighed fremhæve, at vi nu, og det har vi ønsket længe i SF, får demokratiseret elsektoren. Vi får nemlig lavet standardvedtægter, sådan at forbrugerne, dvs. også de små forbrugere, får indflydelse som de personer, de er, og det ikke er, hvor stort et forbrug man har, der afgør, om man har indflydelse i sit elselsskab. Vi ser også frem til, at det bliver udarbejdet. Jeg tror, det er meget vigtigt, at der også bliver sagt klart og tydeligt til de elselsskaber, som måske i de her dage er i gang med at lave om på deres vedtægter, fordi de tror, at de skal skynde sig at lave vedtægterne huhej om for at undgå den demokratisering, at de tager ganske fejl. Jeg vil da gerne spørge ministeren, om ikke vi kunne få en klar melding om det. Det må være sådan, at den demokratisering, der nu kan blive gennemført, må gælde alle elselsskaber, uanset hvornår de har haft generalforsamling.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige, at med hensyn til markedet, ja, så bliver det en gradvis, kontrolleret markedsåbning, som er reguleret, og i den forbindelse behøver vi jo ikke som almindelige forbrugere bekymre os om det marked. Vi er sikker på, at vi kan få leveret en standardpakke grøn strøm og energispareydelser, og det er vi ganske godt tilfreds med at vi her har opnået. Jeg tror ikke, der er mange almindelige forbrugere, der vil bruge deres liv på at interessere sig for, om de kan spare nogle få øre. Det er vigtigt, at vi har et selskab, som forbrugerne har indflydelse på, der varetager den opgave for forbrugerne.

Der har været meget diskussion om forbrugernes værdier, og mange har haft vældig lyst til de store indre værdier, der er skabt både i ledningerne og i kraftværkerne. Det har jo sådan undervejs været skiftende, hvem der havde lyst til at få fat på pengene. Den økonomiske minister havde lyst til at prøve, og her i sidste omgang har det været Danske Elværkers Fore-

ning, som har haft utrolig lyst til at få fat i værdierne. Jeg er meget tilfreds med, at det klart er slået fast, at de indre værdier er og bliver forbrugernes, og at der ikke er nogen elselsskaber, der kan flytte værdierne over i kommercielle interesser. Det skal naturligvis være sådan, at det står fuldstændig klart, at de ejere, forbrugere, der hele tiden har været, også fortsat er ejere.

Alt i alt må vi sige, at vi synes, der er rigtig mange gode grønne SF-mærker i denne lov-pakke, og vi ser naturligvis frem til at have et fortsat godt samarbejde om de også store områder, der tilbagestår til den nye samling.

Så vil jeg gerne her til allersidst anmode om, at lovforslag nr. L 235 kommer tilbage til fornyet udvalgsbehandling, idet der mangler svar på nogle spørgsmål, jeg har stillet.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Fru Svanholt står her og siger, at det er et positivt betækningsbidrag. Jeg har ledt forgæves efter SF's betækningsbidrag. Jeg kan ikke finde noget betækningsbidrag fra SF. Jeg ved ikke, om det er, fordi man ikke vil se det på skrift. Eller hvad?

Der har jo været meget divergerende meninger fra SF og til Venstre, og Venstre har skrevet en udmærket fristil om de temaer, som det ikke rigtig bryder sig om i forliget, men jeg kan ikke finde noget betækningsbidrag fra SF, som gør opmærksom på de ting, som fru Svanholt ikke kan lide. Hvis man sætter det sammen, så er der jo et meget, meget bredt spektrum mellem SF og Venstre.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad man mener om Venstres betækningsbidrag.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Til fru Aase D. Madsen: Det, jeg henviste til, var ministerens bidrag, som står allerforrest. Jeg refererede til det, der står om møllerne, og det håber jeg blev forstået.

SF har givet udtryk for sin holdning ved gentagne lejligheder, og det fremgår jo klart af Folketingstidende, meget indgående ved første behandling og nu også ved anden behandling.

Formanden:

Fru Aase D. Madsen som ordfører.

Aase D. Madsen (DF):

Det fik jeg jo ikke meget ud af, men jeg kan ikke forstå, at man i sådan et vigtigt lovforslag overhovedet ikke laver et betækningsbidrag, navnlig når man har så divergerende meninger; men o.k. det er jo ikke mit problem.

De ændringsforslag, som vi jo skal behandle her i dag, må man sige er lapper, lovlapper, som der kommer mange af hen ad vejen. Dansk Folkeparti vil da gerne være med til at lave lovlapper, men vi havde jo helst set, at der lå et lovforslag, som virkelig var gennemarbejdet og uoverskueligt.

Det kom jo også frem under førstebehandlingen, at lovforslaget er totalt uoverskueligt, og det ved alle. Vi ved også, at behandlingen af lovforslaget med de 200 ændringsforslag ikke har gjort sagen bedre, tværtimod har det måske øget forvirringen en hel del, for der er jo ingen her i dette land, der på fire dage kan behandle 200 ministersvar. De 40 bemyndigelser i lovforslaget gør det jo heller ikke nemmere.

Nu kommer det som sagt i udvalget, og så må vi jo se at sætte ekstra lapper på og så håbe, at kludetæppet i sidste ende bliver meget, meget smukt. Men jeg kan ikke rigtigt se, hvor det skønne skulle komme fra, for der er jo langt igen, bl.a. hele selskabsstrukturen. Man drejer lidt på en skrue med hensyn til kapitaloverførsler osv., men det gode ved det er, at nu tager man trods alt elsektoren ind, og at det bliver ministeren, der skal forhandle, og ikke Energi- styrelsen.

Så må man jo håbe på, at der bliver lyttet mere, end der blev lyttet i første omgang til det om den umulige selskabsstruktur. Jeg ved ikke, om lapperne så bliver sat på af det. Man kan kalde det en grundlovs-lap, for det kan jo være – jeg er jo ikke jurist – at man sætter den lap på selskabsstrukturen for at undgå retssagen. Hvis man gør det, så er det jo et smart træk, synes jeg nok. Men i det hele taget: Der er alt for meget central styring i lovforslaget.

Jeg vil ikke gennemgå de enkelte ændringsforslag, men vi stemmer faktisk for alle ændringsforslagene, for det er jo, som jeg siger, de små lapper.

Det, vi ikke kan acceptere i elreformen, er finanslovdelen af det. De 2 mia. kr. ødelægger totalt det prisfald, der ellers skulle være på el, for ligegyldigt om prisen går op eller ned, pålægger Danmark nu vores el nogle gebyrer, som ingen andre lande har, og det ødelægger

vores konkurrenceevne. Så man flytter disse 2 mia. kr. over på elregningen.

Det er jo meget fornuftigt set på den baggrund, at hvis der blev kompenseret på en anden måde gennem finansloven, så var det jo godt, men alt andet lige så er det en ekstra udgift, og Dansk Folkeparti er bange for, at netop det, at man overfører det på de små forbrugere, der ikke sådan opdager de der små stigninger, der kommer hen ad vejen, gør, at det er sådan den der afgiftsskrue, som man så kan skrue på hele tiden. Vi skal jo også tænke på, at det kommer oven i pinsepakkeafgifterne. Det er Dansk Folkeparti ikke glad for. Det er altså noget af den store klods, der har været i vejen for, at Dansk Folkeparti kunne gå ind i det.

Så vil jeg lige sige, at vi er meget glade for ændringsforslaget om, at de 5-6 store danske virksomheder – de største og de mest energitunge virksomheder – nu bliver mindre belastet af afgifterne; men helt bliver de jo ikke fjernet. F.eks. er Det Danske Stålvalseværk betinget glad for, at der sker en nedsættelse, men der er stadig en pukkel tilbage på deres elregning på 3,5 mio. kr. Der skal stadig betales ekstra af f.eks. Det Danske Stålvalseværk, som er en energitung virksomhed, og det er alt andet lige en ekstra belastning. Men som sagt er det da mindre end det, der lå i lovforslaget, og det er vi jo glade for.

Dansk Folkeparti har lavet nogle ret udførlige betækningsbidrag, og der står sådan set, hvad vi mener om hele dette lovkompleks. Der ligger et rettelsesblad til betænkningen.

Så vil jeg lige meddele, at at Dansk Folkeparti stemmer imod selve lovforslag nr. L 235, men stemmer for ændringsforslagene.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil gerne spørge fru Aase Madsen, om det er Dansk Folkepartis principielle indstilling, at det helst vil have ting finansieret direkte over skatten, eftersom det ikke kan gå ind for, at det lægges over på eldelen. Er det et princip, at man vil have givet skatteskruen et ekstra drag opad? Det må jo være det, man er ude på, siden man ikke kan gå ind for det.

Så vil jeg sige: O.k., selvfølgelig vil der være en proces i det her. Det er et omfattende lovkompleks.

Der er nogle lovlapper, som nu er rettet til her i forbindelse med anden og tredje behandling af forslagene, åbningsbalance, god over-

gangsordning for vindkraft, grøn rabat til de største virksomheder f.eks.

Men der vil også efterfølgende komme et arbejde med at få implementeret det her store lovkompleks, og det er klart, at de partier, som har været positive, vil blive inddraget, og i det omfang Dansk Folkeparti bliver mere fornuftigt, vil de jo nok også blive hørt i den forbindelse.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg mener nu, at Dansk Folkeparti er meget fornuftigt, for vi kan bl.a. indse, at elreformen indebærer større elregninger. At hr. Martin Glerup og hans parti ikke kan indse det, kan jeg ikke forstå. Alt andet lige kommer disse afgifter på 2 mia. kr. alt i alt, og så er det jo forskelligt fordelt. At det er korrekt, at elregningerne stiger med 2 mia. kr. alt i alt, kan jeg ikke forstå at hr. Martin Glerup ikke kan forstå.

Med hensyn til, om vi bliver fornuftige eller ej, må hr. Martin Glerup da have læst lidt på de høringssvar, der ligger, og jeg mener, at Dansk Folkepartis politik på dette område i meget høj grad er repræsenteret af de høringssvar, der ligger bl.a. fra Dansk Industri og fra organisationer. Så hvis de er ufornuftige, er Dansk Folkeparti også ufornuftigt. Hvis hr. Martin Glerup kan komme herop og fortælle mig, at elregningerne ikke alt i alt stiger med 2 mia. kr., så vil jeg gerne æde min gamle hat eller noget i den stil.

Formanden:

Så tror jeg, det er hr. Ebbe Kalnæs som ordfører.

Ebbe Kalnæs (CD):

Forhandlingerne om en elreform deltog CD i ret langt, nemlig faktisk hen til afslutningsfasen, hvor vi måtte meddele, at vi sagde nej til det, der er endt i lovforslag nr. L 235, nemlig om de lokale CO₂-kvoter.

En af de ting, som vi var optaget af, og meget optaget af, i indgangen til de her forhandlinger, var de miljøpolitiske overvejelser og så den danske elsektors mulighed for at overleve på et frit marked. Der har været væsentlige spørgsmål under forhandlingerne om den nye energiverden og snittet mellem de fremtidige økonomiske vilkår, og CO₂-målsætningerne er afgørende for elbranchens overlevelsesmuligheder.

Det, der er sket i den sidste del, hvor forligspartierne rettede nogle ting til, hilser vi med meget stor glæde.

For det første er spørgsmålet om elværkernes åbningsbalance og en række organisatoriske vilkår udskudt til efteråret 1999. Vi lægger meget stor vægt på den aftale, man dér har lavet, om at forøge fleksibiliteten ved den selskabsmæssige opdeling af de nuværende distributionsselskaber på henholdsvis net- og forsyningspligtselskaber. Det, at elbranchen kan bevæge sig frit i det, der kunne ende i et europæisk marked, have mulighed for at agere i markedet uden alt for mange bindinger, anser vi for vigtigt, og vi håber, at man i efteråret får fundet nogle former, der gør, at man ikke binder elbranchen så hårdt ind, at den ikke kan eksistere.

Vi hilser selvfølgelig også med meget stor glæde, at de energitunge virksomheder nu ikke skal betale for den del af den grønne energi, som ligger over 100 gigawatt. Det betyder jo, som nogle har nævnt, når de har nævnt enkeltvirksomheder, at tre fjerdedele af den udgift lettes f.eks. Stålvalseværket for. Tager vi en anden som Aalborg Portland f.eks., er det også en ganske væsentlig del, mere end to tredjedele af deres omkostninger på det område.

Det tror vi er klogt. Vi havde gerne set, at niueuet havde været lavere. Men man landede på de 100 gigawatt, og det må vi så glæde os over frem for at skumle over, at man ikke fik den længere ned.

Når jeg siger det, så er det, fordi den snak om, at de store virksomheder skal betale, så de små forbrugere kan undgå det, er en meget, hvad skal man sige, salgbar vare, men den er ikke klog. Den er ikke klog, for hvis man satte omkostningerne for virksomhederne længere ned, ville det betyde nogle ganske få kroner om måneden for en almindelig elforbruger. Men det ville også betyde, at den almindelige elforbrugers arbejdsplads ikke kom i en vanskelig situation på et konkurrencemarked. Og det er alt andet lige klogt at sørge for, at almindelige menneskers indtjeningsmuligheder og beskæftigelse klarer sig godt frem for at appellere til dem ved, at de ikke skal betale en femmer mere på den bekostning.

Som sagt glæder det forhold os.

Det andet forhold, man havde med i den sidste del af aftalen, nemlig spørgsmålet om vindmøllerne, har selvfølgelig også for CD været væsentligt. Det, at der til sidst blev lavet en ac-

ceptabel overgangsordning, glæder os meget. Jeg vil gerne her sige, selv om vi på andre områder har haft et glimrende samarbejde til venstre, at jeg er enig med dem, der har udtalt, at det var gidseltagning ved højlys dag, da man tog møllerne ind i den fase.

Det, der er det væsentlige i den sammenhæng, er, at de tusinder af vindmølleejere har fået en ordentlig overgangsordning. Det, at vi har en ung industri, som sidder på op mod 70 pct. af verdensmarkedet, giver nogle unikke muligheder, og hvis vi ikke bliver bange for vores egen skygge, skulle vi tage at udnytte dem. Når 160 lande har pålagt sig selv CO₂-kvoter, er der ingen tvivl om, at der er et kolossalt potentiale i det marked. Det er helt kolossalt endda, og hvis vi er parat til at gribe det og ikke tøver og ikke ryster på hånden, så er der helt fantastiske muligheder i det. Der er mulighed for en virkelig gennemtænkt industripolitik, som oven i købet ikke kolliderer med nogen regler i forhold til vores EU-samarbejde.

Dér, hvor CD står af i elreformen, er, som de fleste vil vide, at vi ikke vil gå med til lokale CO₂-kvoter. Vi afviser ikke internationale aftaler om at nedbringe CO₂-udledningen, som mistænkes for at bidrage til den globale opvarmning. Vi afviser ikke handel med kvoter. Vi afviser ikke joint implementation og andre ting, som kommer i en europæisk sammenhæng, ja, i en global sammenhæng. Det mener vi er klogt, og realiteten vil formentlig være om nogle år, at en CO₂-ton kan koste måske 200 kr., og så ændrer meget sig med hensyn til, hvad der kan betale sig.

Men vi er imod, at vi i Danmark på et tidligt tidspunkt, før der er udsigt til bare et fornuftigt marked i den her sammenhæng, fedter med nogle lokale danske kvoter. Der er nemlig ingen mening i, at velfungerende danske, og nogle af verdens rene, elværker skal dæmpes i deres aktivitetsniveau for at overlade leveringen af strømmen til andre værker, som sviner langt mere. Danmark skal ikke ofre kolossale summer eller anvende sine ressourcer på en sådan måde, at man får nogle ganske begrænsede CO₂-eller miljøgevinster i det hele taget, når vi i samarbejde med andre lande i en bredere sammenhæng kunne opnå langt bedre resultater, altså det, som CD sædvanligvis kalder miljømæssigt købmandskab.

Det er væsentligt at understrege, at man godt må gå imod strømmen en gang imellem, også i vores internationale samarbejde, og sige, at der

er noget, der hedder miljømæssigt købmandskab. Det er ikke kun et spørgsmål om at båndlægge hinanden, fordi man nu har vedtaget noget. Der skal også være en vis fornuft i det. Derfor valgte CD's gruppe i denne her sammenhæng at sige: Vi siger fra. Vi markerer klart, at vi ikke mener, at det har det miljømæssige sigte, det burde have.

Generelt skal jeg understrege, at CD har været udmærket tilfreds med forhandlingerne hen til slutfasen, hvor vi måtte stå af med hensyn til CO₂. Jeg vil gerne understrege, at jeg ikke synes, det er lappet. Det er kompliceret, det her. Det er noget, det er vanskeligt at fortælle om ude i forsamlingshusene, fordi det, der interesserer mest ved elreformen, er, om der er strøm i kontakten, og hvad der står på girokortet. Men det afgørende er, at selve fasen har været udmærket. Jeg tror ikke, det kunne gøres meget bedre. Jeg mener ikke, der er lovsjusk eller noget andet her. Det er dybt kompliceret, og jeg synes, at alle har forsøgt at bidrage flot til det.

Derfor stemmer CD som sagt for elreformen med undtagelse af L 235. Vi undlader også at stemme til ændringsforslagene til L 235, hvis vi skulle have stemt om dem, men om resten må vi sige, at det lever vi med. Jeg vil dog til slut sige, at det at love billigere strøm i den her sammenhæng skal man nok være varsom med. Jeg tror ikke, den stiger væsentligt, men man skal nok være forsigtig. Der sker meget på sådan et marked som det her.

Dorit Myltoft (RV):

I Det Radikale Venstre er vi meget tilfredse med, at det i denne samling lykkes at få vedtaget de første, hvad jeg vil kalde hovedlove som udmøntning af den indgåede elaftale fra marts 1999. Efter vores opfattelse er der tale om en fornuftig balance mellem de mange forskellige interesser i området.

Især er vi tilfredse med, at der fortsat sættes på en udbygning af den vedvarende energi, hvor vi erkender, at den udbygning forudsætter en samfundsmæssig støtte, for at det skal lykkes. Heldigvis er det lykkedes at få nogle fornuftige overgangsordninger, efter at partiet Venstre rejste tvivl om aftaleskitsen.

Vi er ligeledes tilfredse med, at der med disse love er lagt en struktur for, at Danmark kan indgå konstruktivt i det internationale energiområde, i første omgang på det nordiske område. Jeg er overbevist om, at kvoteordningen bli-

ver en dansk eksportartikel til international energipolitik.

I Det Radikale Venstre forventer vi fortsat konstruktivt samarbejde i forligskredsen, når vi til efteråret tager fat på en elsparelov. Det er den næste store hovedlov, men der er også andre punkter, som skal løses, og her tænker jeg især på en ligestilling i afgiftsberegningen mellem decentrale og centrale kraftvarmeværker.

Med denne udmøntning af den danske energipolitik som opfølgning på »Energi 21« er der også lagt et nyt fundament for nye eksporteventyr for danske virksomheder, der kan udnytte et miljøbevidst og energieffektivt hjemmemarked.

Det Radikale Venstre er glade for, at disse lovforslag bliver vedtaget ved tredje behandling på fredag den 28. maj med de ændringsforslag, vi i fællesskab er blevet enige om.

Søren Kolstrup (EL):

Det er jo opsigtsvækkende i dansk energipolitik at skulle høre, at Det Konservative Folkeparti omtaler den her reform som værende utrolig tilfredsstillende. Nu er der varer på alle hylder. Den konservative ordfører kom vist for skade at kalde den liberal. Det, der jo er tale om, er, at det er en liberalistisk reform.

På et og samme tidspunkt kan SF's ordfører så tale om, at hun er meget tilfreds, for nu kommer grønne SF-mærker for alvor på banen.

Det er jo utrolig interessant, at to så forskellige partier i dansk energipolitik pludselig kan gå hånd i hånd ikke bare nu, men også på længere sigt og binde hinanden sammen.

Når Enhedslisten har vendt sig mod denne reform, er det, fordi vi grundlæggende frygter, at det, der er vundet hidtil, kan blive underløbet. Jeg skal holde mig til ét eksempel.

Vi frygter, at det her liberalistiske marked bl.a. kan indebære en opblomstring af den a-kraft, som vi jo her i Danmark har afvist. Jeg skal prøve på at skitsere vores begrundelse for denne frygt. Vi har tidligere drøftet det, og synspunktet er blevet afvist. Jeg vil gerne ridse vores vigtigste begrundelser herfor op.

Det er blevet godtgjort gennem en række rapporter – ministeren har også godtgjort det – at den europæiske og EU's a-kraft-industri er konkurrencedygtig. De vil gerne sælge. Det er også blevet godtgjort, at man ikke blot er konkurrencedygtig, men at i hvert fald de værker, som er gældfri, kan producere til væsentlig lavere omkostninger end danske kulkraftværker.

Dertil kan man så sige, at vi har jo den prioriterede strøm, vi har jo de grønne målsætninger, og derfor er der ikke nogen grund til at frygte for det scenario, som jeg her skitserer. Men dertil er at sige, at den prioriterede strøm jo højst fylder godt 30 pct. Jeg vil ikke anfægte de grønne håb, jeg vil ikke anfægte de grønne målsætninger.

Jeg ville dog være et skarn, hvis jeg anfægtede disse grønne mål, men det springende punkt er, om man har noget at have dem i. Eller er det luftkasteller?

Det, der viser sig meget klart i den her reform, er, at det, der først skal markedsgøres, netop er den grønne strøm. Den skal på VE-beviser. Det, der ikke skal markedsgøres, er pudsigt nok naturgas og affald. Det skal stadig væk defineres som prioriteret strøm. Altså VE-beviserne skal underlægges markeds kræfter, og derfor er det fortsat vores påstand, at man driver et utrolig farligt spil, og at det er uomtvisteligt, at a-kraft-industrien vejrer morgenluft.

Derfor er det vores opfattelse i Enhedslisten, at elreformen før eller siden vil bryde sammen – jo før jo bedre. Vi er interesseret i, at de modsætninger, der ligger i den, kommer til fuld udfoldelse, og der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi altid er beredt til at være med til at realisere de grønne drømme på en sikker måde, på en vandtæt måde. Da er vi altid i beredskabsstilling, og derfor kan vi jo så kun håbe, at modsætningerne kommer klarere og klarere for dagens lys, og det ser vi frem til.

Det er det eneste, hvad kan man sige, optimistiske, vi kan tvinge os selv til at sige i denne tragiske situation, hvor man altså går ind i et liberalistisk marked, et hundrede procent åbent marked, langt mere, end EU nogen sinde har villet det.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Søren Kolstrup vil jeg sige, at det jo i den her lovgivning er sikret, at der er prioriteret områder som vedvarende energi og produktion af kraftvarme. Det er prioriteret forud for al anden strøm, og min påstand er, at a-kraften kun er konkurrencedygtig, når eller hvis der ikke tages højde for udgifterne til slutbehandling af det radioaktive affald eller til skrotning af værkerne. Det bevirker også, at man i de fleste lande, her i Vesteuropa i hvert fald, baserer sig på naturgasfyrede kraftvarmeværker, fordi det er

mere konkurrencedygtigt end a-kraft. Det synes jeg, hr. Søren Kolstrup må kunne få ind i hovedet, at sådan forholder det sig.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

For det første vil jeg da gerne sige til hr. Søren Kolstrup, at det er dejligt at høre i dag, at hr. Søren Kolstrup anerkender de grønne målsætninger og synes, det er vigtigt at have de grønne målsætninger og at gennemføre målsætningerne. Det er klart, at det har hele tiden været det, SF har arbejdet for og fortsat vil arbejde meget ihærdigt og konkret for.

Så med hensyn til det med den prioriterede strøm: Jeg mener, at hr. Søren Kolstrup misforstår, hvad det handler om, for i den lovgivning, som er gældende, indtil ny lovgivning bliver vedtaget, nemlig den lov nr. 486, som vi tit og ofte taler om, er kraftvarme og vedvarende energi som et samlet begreb prioriteret strøm og skal modtages af elværkerne. Med de mål her, når vi får en fordobling af den vedvarende energi, vil det sige, at den prioriterede strøm bliver en stigende andel, og dermed vil der altså ske en fortrængning af al anden strøm. Vi har kun lagt den fast frem til 2003, men det er da klart, at det skal man videre med.

Det er den mekanisme, hr. Søren Kolstrup må forstå: at det er den grønne strøm, der fortrænger den sorte strøm.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Hr. Søren Kolstrup fremmanede et skrækscenario om billig atomkraftproduceret el. Jeg erkender, at de politiske forhold i Tyskland tilsyneladende forlænger udfasningen af tyske atomkraftværker, men jeg vil gerne spørge hr. Søren Kolstrup, om hr. Søren Kolstrup mener, at den nuværende lovgivning i Danmark skulle være et bedre bolværk mod det fremsatte skrækscenario. Efter min opfattelse er kravene om fortsat aftagning af vedvarende energi et bedre bolværk.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Hvis Enhedslisten havde fru Dorit Myltofts opfattelse, var vi jo optimister. Det, vi frygter, er jo netop, at man nu går over til et nyt system for vedvarende energi præget af mere usikkerhed. Det har vi jo tidligere diskuteret. Jeg taler ikke om overgangsordning. Det er en diskussion for

sig. Jeg taler om organiseringen af et grønt marked på baggrund af VE-beviser, der oven i købet – oven i købet – skal kobles på et EU-system, hvor man adskiller handelen med VE-beviser fra den faktiske fysiske strøm. Det er det perspektiv, der bekymrer os.

Om fru Anni Svanholts bemærkning vil jeg sige: Jamen hvis fru Anni Svanholt skal argumentere for prioriteret strøm, kan vi så i det mindste ikke blive enige om at bruge de nye ord, nemlig at vedvarende energi ikke længere indgår i begrebet prioriteret strøm? At fru Anni Svanholt tolker det, fru Anni Svanholt har været med til, som værende lig prioriteret strøm, kan jeg jo ikke gøre ved, men jeg har fået det klare svar fra ministeren, at perspektivet i det her er, at vedvarende energi skal udfases som en type produktion, der kan prioriteres, og overgå til et nyt system. Tilbage bliver naturgas og affald, som fortsat kan prioriteres.

Men jeg ved selvfølgelig ikke, hvad man har diskuteret i forligskredsen, og det ville da være interessant at høre, hvis fru Anni Svanholt er uenig i det svar, jeg har fået på spørgsmål nr. 27. Det hører jeg glad og gerne.

Jeg synes, hr. Martin Glerup har fat i en pointe, der hedder: Jeg tror ikke på, at a-kraftværker vil være farlige eller konkurrencedygtige, hvis man netop tager i betragtning, at deres eksterniteter indgår som en omkostning. Jamen problemet er jo, at de ydre omkostninger, det kan have for miljøet, netop ikke 100 pct. indgår, og at alt viser, at de derfor er konkurrencedygtige. Det er jo derfor, vi diskuterer det, for ellers var der jo ingen ko på isen.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Søren Kolstrup vil jeg sige, at derved adskiller situationen sig jo ikke fra den situation, der er i dag.

Så vil jeg sige, at det, der klart indgår i aftalen, er, at der skal ske en fordobling af den vedvarende energis andel af elforsyningen fra 10 til 20 pct. inden år 2003. Det er en klar grøn målsætning, som hr. Søren Kolstrup må være så venlig at kvittere for. Desuden er det sådan, at der kun udstedes VE-beviser pr. kilowatt-time frembragt vedvarende energi, og det er jo garantien for, at der bliver frembragt vedvarende energi i det omfang, der udstedes VE-beviser, så der er ikke så meget hokusfokus i det. Det er ganske logisk.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil da gerne forsøge endnu en gang over for hr. Søren Kolstrup at redegøre for, hvad det er, det handler om.

VE-beviserne skal dokumentere, at det rent faktisk er vedvarende energi, og at der også skal mere konkurrence ind på et senere tidspunkt, men udformningen af et grønt marked er jo ikke udarbejdet endnu. Det står jo tilbage at tage fat på. Men jeg må slå fast igen, at prioriteret strøm er, som det hele tiden har været og er i den nuværende lovgivning, både den decentrale kraftvarme og vedvarende energi, og det vil det også være, selv om der bliver tale om beviser for vedvarende energi og man får en eller anden pris på et bevis.

Det er muligt, at hr. Søren Kolstrup ikke kan forstå det, men jeg kan da sige, at elværkerne rundtomkring er fuldstændig klar over, hvordan det hænger sammen her: at man har en pligt til at modtage det hele foran al anden form for strøm.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Hr. Søren Kolstrup svarede ikke på mit spørgsmål, da jeg spurgte, om hr. Søren Kolstrup mente, at den nuværende lovgivning ville være et bedre bolværk mod det skrækscenarie, der blev stillet op. Vi er netop gået ind i det her forlig for at forbedre eksisterende lovgivning på området.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Ja. Med den her reform anvender man mere – med streg under mere – usikre midler. Hvis det var sådan, at vi havde opfattelsen af, at det var mere sikre midler, jamen så kunne vi jo falde hinanden om halsen, og jeg ville sige, det var herligt. Det, der er det dybt ulykkelige i situationen, er, at man efter vor bedste bedømmelse og de faktiske erfaringer, der ligger på området, går over til usikre instrumenter for at nå de grønne mål.

Til fru Anni Svanholt kan jeg blot sige, at jeg synes, der må oprettes en studiekreds omkring svaret på spørgsmål nr. 27. Enten er det altså sådan, at fru Anni Svanholt har ret, og hvis fru Anni Svanholt har ret, vil jeg bede ministeriet om at komme med nogle langt, langt tydeligere svar til mig, eller også er det sådan, at fru Anni Svanholt rent faktisk er enig med ministeriet og

bare kalder systemet med VE-beviserne – og vi er enige om, at rent faktisk er det jo det, man toner hen imod – for prioriteret strøm. Men hvorfor skulle man så netop skelne mellem den måde, hvorpå den vedvarende energi skal køre, og den måde, hvorpå den naturgas og affald skal køre? Det vil fortsat være prioriteret. Det er ét system, og et andet system er systemet for vedvarende energi. Der er altså en forskel dér.

Så kan fru Anni Svanholt hævde over for mig, at den forskel er så ubetydelig og i praksis urealistisk, men den er der rent faktisk i hvert fald ifølge det, jeg har kunnet læse mig til, og det er det, jeg hævder er interessant. Kan vi i det mindste ikke blive enige om det faktiske? Så kan man sige, at så går vi hver for sig og fortolker det, og fru Anni Svanholt har sine grønne drømme, og jeg deler dem ikke. Men det er da vigtigt at konstatere, at man nu laver denne skelnen.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Hr. Søren Kolstrup prøver i den grad at skabe uklarhed og prøver at jonglere rundt med ordene. Skulle vi nu ikke holde os til det, der er virkeligheden derude, hvor man altså skal tage imod noget strøm? Det er det, jeg forholder mig til. Det afgørende er, at det er, for at vi kan få en grøn omstilling, at al den strøm, som er prioriteret, inklusive en stigende andel vedvarende energi, er det, der skal modtages. Der er en aftagepligt.

Det kan ikke nytte noget, hr. Søren Kolstrup bliver ved med at bestride kendsgerningerne. Der er jo en aftagepligt, og det er det, nogle har reageret så voldsomt imod. Jeg synes, hr. Søren Kolstrup i stedet for at prøve at skabe uklarheder her skulle glæde sig over, at det rent faktisk er sådan, at vi nu får en grøn omstilling, at der sker en fortrængning, og at der kommer mere vedvarende energi.

Det ville klæde hr. Søren Kolstrup at erkende, at sådan er det, og så forstå, hvad det handler om.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal ikke anfægte de målsætninger. Jeg skal ikke anfægte de aspirationer, som de grønne eller i hvert fald de gamle grønne deltagere har i denne her elreform, på ingen måde. Hvorfor dog det? Tværtimod, det er jo dem, jeg håber på

engang at kunne komme til at gå hånd i hånd med.

Men det, jeg tillader mig at anholde og bliver nødt til at blive ved med at anholde, er, at man nu går over til at anvende nogle nye instrumenter. Det kan ikke nytte noget, at man kommer og siger, at det her bare er en fortsættelse og business as usual.

Det er netop ikke business as usual. Det er et nyt system. Det kan man så have forskellige vurderinger af, og det bliver jeg nødt til at fastholde, så derfor må fru Anni Svanholt og jeg altså lave en studiekreds over spørgsmål nr. 27. Så må vi jo indkalde en ekspertgruppe. Det må så nærmest blive en skoling i, hvad det her går ud på, og så må vi tage livtag derefter. Men jeg henholder mig fortsat til svaret på spørgsmål nr. 27.

Kim Behnke (FP):

Det er lidt en skam, at Folketingets forretningsorden ikke hjemler mulighed for, at vi kunne have fortsat slagsmålet mellem SF og Enhedslisten om, hvem der er de mest rød-grønne.

Mest interessant er jo fortolkningen af, hvad man forventer der skal ske i fremtiden. Og fremtiden er usikker, specielt når man går fra monopolmarkedet over til konkurrencemarkedet. Hvor usikker fremtiden er, vil man nok få endnu mere indsigt i, hvis man havde mulighed for at overvære Danske Elværkers Forenings årsmøde i Odense, som også starter i disse timer.

Der er grund til at bemærke, at den utilfredshed og den usikkerhed, der fra elværkernes side bliver givet udtryk for i øjeblikket, jo i meget stor udstrækning skyldes, at der er et uafklaret problem, eller rettere sagt, at der er et uafklaret område, nemlig den såkaldte åbningsbalance.

Vi er meget tilfredse med, at det nu er flyttet over til ministerens bord at skulle medvirke til at få lavet den åbningsbalance på kraftværkerne. Så har vi et sted at skælde ud, hvis ikke det kommer til at foregå på ordentlig vis.

For elværkerne har jo oplevet igennem de senere år, at de påbud, der er kommet fra Folketinget – og det har været alt lige fra at opstille vindmøller, bygge biomasseanlæg og andet, som de måske dybest set selv har været modstandere af – at de udgifter, der har været i den forbindelse, dem ønsker elværkerne naturligvis ikke at komme til at betale to gange, særlig ikke når de skal ud i en konkurrencesituation, og

derfor er det meget vigtigt, at den åbningsbalance bliver lavet på en ærlig måde.

Vi har tilkendegivet i vores betænkningsbidrag, at vi ikke mener, man skal være fedtet, når man laver den åbningsbalance. Fristelsen til, at staten henter nogle hurtige penge hjem over skattelovgivningen ved, at man laver en alt for stram åbningsbalance, vil være meget kortsigtet. Man skal lave en åbningsbalance, som er rummelig, som giver plads til, at de danske kraftværker bliver i stand til at konkurrere, og et eller andet sted er vi også nødt til at være så realistiske, at de danske kraftværker skal godskrives en vis omstillingsperiode.

Vi bliver naturligvis bekymret, når vi i dagspressen læser, at man alene i Elsamregi overvejer helt at stoppe med samtlige kraftværker, flytte dem ud af konkurrencemarkedet og så blot lave det, man kalder PSO-strøm. Vi synes, det ville være dybt ulykkeligt, hvis det bliver resultatet af åbningsbalancen, og derfor en opfordring til ministeren om, at man som sagt ikke er fedtet, når den åbningsbalance bliver lavet.

Det er et eller andet sted også i dansk interesse, at vores kraftværksindustri får lov til at fortsætte og udvikle sig, den kraftværksindustri, som vi jo også i den her anledning har grund til at rose for det, der er sket i de sidste mange år.

Så er der et ændringsforslag omkring de 100 GWh, og det er et ændringsforslag, som vel mest er udkrystalliseret som en nødvendighed set i forhold til EU's eldirektiv. Når eldirektivet klart beskriver, at forbrugere på over 100 GWh frit kan købe strømmen hvor som helst og når som helst, ja, så vil det antagelig ikke være medholdeligt, hvis vi pålagde de pågældende virksomheder at købe strømmen, hvor vi politisk synes de skal gøre det. Derfor er det et fornuftigt ændringsforslag.

Så er der hele diskussionen om den vedvarende energi, og der er det vores opfattelse, at der er en udvikling på vej, oven i købet måske hurtigere, end vi havde forventet, hvor der i EU-kredsen bliver etableret et fælles grundlag for et marked, et marked, hvor den vedvarende energi bliver handlet, et marked, hvor den vedvarende energi bliver målt, og ikke blot fordi den bliver kaldt grøn automatisk bliver udnævnt til at være noget godt. For der er vedvarende energityper, som samfundsøkonomisk og ressourcemæssigt er blindgyder, og der er andre vedvarende energityper, som er fremtiden,

og der vil et fælleseuropæisk marked være med til at styrke de vedvarende energityper, som der er fremtid i.

Men det, vi i Fremskridtspartiet forventer os allermost af, er, at samarbejdet – det såkaldte baltisk ring-samarbejde – bliver en realitet, og at der bliver fri udveksling af strøm i hele den landekreds, der omslutter den baltiske ring.

Så vil det være sådan, at den ordning, vi kendte fra det gamle nordiske elsamarbejde, vil blive udstrakt til at gælde alle de lande. Så vil det være sådan, at der vil være en udveksling af CO₂, sådan at når man handler strøm, så følger der en pose CO₂ med. Det er den rigtige måde at regulere på, frem for at vi nu starter med at lave en national CO₂-kvote.

Men et eller andet sted skal vi jo starte, og den CO₂-kvote, der er lagt, er efter vores mening for stram. Det er vores vurdering, at vi ret hurtigt kan komme i den situation, at den CO₂-kvote bliver vi nødt til at ændre på, nemlig når den situation kan opstå, at vores nordiske brødrelande, Sverige og Norge, får brug for så meget strøm, så de danske kraftværker ikke er i stand til at yde den hjælp, som vi jo har historisk belæg for at give dem.

Dér vil det efter vores mening være ulykkeligt, hvis en dansk CO₂-kvote ødelægger muligheden for, at vi kan sende strøm til Norge og Sverige efter en måske lang, tør sommer, hvor floder og elve ikke leverer den vandkraft, som de lande været vant til. Men det ser vi på, når den situation opstår. Jeg går ud fra, at kredsen af forligspartier vil være indstillet på at tillade, at de danske kraftværker naturligvis kan være behjælpelige over for vores nordiske lande, når de mangler strøm.

Så er der selve prisen, og hr. Ebbe Kalnæs fra CD har jo fuldstændig ret. Vi vil antagelig få henvendelse fra mange forbrugere, som brokker sig over, at deres elregning er forhøjet med 45 eller 49 kr., og der må spørgsmålet til de forbrugere være: Jamen vil I hellere have, at jeres arbejdsplads forsvinder? For mens vi i den private husholdning har mulighed for punkt 1 at spare, punkt 2 at betale den lille merudgift, der vil blive, indtil markedet får priserne ned, ja, så vil det være sådan, at for virksomhederne er det jo et meget alvorligt konkurrenceparameter, og den eneste mulighed, virksomhederne i nogle situationer har for at spare, er at lukke eller reducere produktionen.

Derfor er den asymmetri, der er i aftalen, som går ud på, at virksomhederne får en større glæ-

de af det liberaliserede marked og de lavere elpriser, en rigtig måde at skruet det sammen på.

Hr. Martin Glerup var inde på, at de partier, som er positive over for elreformen, også må være den kreds af partier, som snakker videre til efteråret. Det vil vi glæde os til at få en invitation til.

Vi har i Fremskridtspartiet fra allerførste færd, og allerførste færd i den her forbindelse, da EU's eldirektiv bliver bearbejdet i Folketinget, tilsluttet os. Vi har tilsluttet os, at Folketinget vedtager lov nr. 486. Vi har tilsluttet os, om ikke det forhandlingsoplæg, der lå fra regeringen, så da i hvert fald tilsluttet os og vist viljen til at være med. Derfor var det også sådan, at da aftalen lå, tilsluttede vi os fra Fremskridtspartiet.

Og det er en ubetinget tilslutning vel at mærke. Vi botaniserer ikke i forslagene og bladrer blandt dem, vi kan lide, og dem vi ikke kan lide. Vi tilslutter os de forslag, der ligger, fordi vi mener, at tingene skal ses i en sammenhæng, og fordi vi er interesseret i, at vi i Danmark får den positive udvikling, som hr. Peter Hansen-Nord var inde på.

For det er jo rigtigt set, at der næppe kommer til at gå ret mange år, før folk slet ikke kan forestille sig, at vi har haft andre tilstande i Danmark end dem, vi vil have, når strøm er en fri handelsvare.

Forestiller man sig, at vi i Danmark skulle have monopoliserede virksomheder til at fremstille vores mad eller vores tøj eller vores fodtøj? Ja, det er der ingen af os der kunne forestille os, og på samme måde vil det være sådan, at vi ikke skal ret mange år frem, før folk har glemt, at der var engang, hvor elforsyningen i Danmark var en monopolvirksomhed, der var politisk styret.

Den historiske erfaring, man kan drage deraf, er, at man sjældent får tak for at være dem, der tager de første skridt. Men de første skridt er nødvendige, hvis vi overhovedet skal fremad.

Og vi vil igen foretage sammenligningen med telesektoren. De skridt, der blev taget, var meget tøvende og på nogle områder måske for tøvende inden for telesektoren. De skridt, der i dag og i den her uge bliver taget på elforsyningsområdet, er bevidste, og de er i den rigtige retning; derfor støtter vi naturligvis fra Fremskridtspartiet.

Det indebærer også, at vi støtter de ændringsforslag, der ligger til de forskellige lovforslag. En række af dem er nogle klare forbed-

ringer, og forligspartierne skal naturligvis have tak for, at man har formuleret de forbedringer. Andre er rene tekniske ændringer.

Det ændringsforslag, der går ud på, at kraftværkernes åbningsbalance ikke længere skal fastsættes af Energitilsynet, men af ministeren, betragter vi bestemt ikke som et teknisk ændringsforslag, men derimod som en vilje fra regeringen og fra ministeren til at påtage sig ansvaret for at få de åbningsbalancer sammensat korrekt, sådan at man ikke overlader det til en kreds af embedsmænd at stå for dette meget vigtige arbejde.

Så med disse ord indstiller vi forslagene til vedtagelse, inklusive ændringsforslagene.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes, at Fremskridtspartiets indlæg her var særdeles konstruktivt, og der er kun en enkelt ting, jeg gerne ville anholde. Det er, at CO₂-kvoterne skulle være for stramme. Det er de faktisk ikke set i forhold til den CO₂-målsætning, som vi har sat os. Hvis vi skal have en chance for at opfylde den, er vi nødt til at have de CO₂-kvoter i den udstrækning, de fremgår af forslaget her.

Så vil jeg godt sige om kraftværkernes udgangsposition, at det fremgår jo også af aftalen, at de skal være konkurrencedygtige, og det kan jo være svært nok, hvis der er sådan en lidt meget lav elpris i Skandinavien, men derfor har vi også undladt at tappe penge ud af kraftværkerne, men lade den problematik stå tilbage i forbindelse med åbningsbalancen.

Og omkring samarbejdet vil Folketingets Energipolitiske Udvalg blive meget centralt i den forbindelse, fordi de bemyndigelser, der ligger i de her love, faktisk skal drøftes i Det Energipolitiske Udvalg. Så der bliver et godt forum for det.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er ikke første gang, jeg har rost Fremskridtspartiet. Det bliver forhåbentlig heller ikke sidste gang. Og jeg synes faktisk, Fremskridtspartiet i hele denne her fase har været så konstruktivt og så positivt i forbindelse med de ting, der er lavet om elreformen, at man egentlig kan undre sig over, at vi ikke alle sammen i fællesskab inviterer Fremskridtspartiet med ind i forligskredsen.

Der har ikke været andet end positive ting. Jeg synes, at forligspartierne skulle overveje, hvis Fremskridtspartiet måtte ønske det, at vi inviterede dem ind i forligskredsen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Martin Glerup gør opmærksom på, at CO₂-kvoterne er en nødvendighed i forhold til den danske CO₂-målsætning. Nu må seere og lyttere til det, der bliver sagt her, ikke forledes til at tro, at den danske energisektor, den danske elværkssektor, ikke har leveret sit bidrag til at reducere CO₂-emissionen i Danmark, for det er jo rent faktisk det, der er tilfældet, at man fra elværkernes side har fulgt med, fra elbranchen har fulgt med, hvorimod vi fra en lang række andre dele af det danske samfund har problemer med at leve op til den CO₂-målsætning, som regeringen har valgt. Så jeg synes ikke, vi skal bruge denne anledning til at pege fingre af elbranchen, snarere tværtimod.

Min bekymring gælder heller ikke i forhold til CO₂-målsætningen. Min bekymring drejer sig om, at vi jo kan få situationer, som vi har haft indtil flere gange inden for de sidste 10-15 år, nemlig hvor både Norge og Sverige står med markante behov for at få leveret strøm fra Danmark, og der vil det være ulykkeligt, hvis vi var bragt i den situation, at vi siger nej, fordi elværkerne ramler hovedet mod et CO₂-loft. Der må det være sådan, at der er den fleksibilitet mellem de nordiske lande, at vi kan være hinanden behjælpelige, lige så vel som vi jo gerne vil købe CO₂-fri strøm fra Norge, når elvene fosser og der er rigeligt med strøm på det nordiske marked.

Så det var blot den bekymring fra min side, at vi ikke med den CO₂-kvote, der nu er lagt, går ind og forhindrer det glimrende nordiske samarbejde i at kunne fortsætte.

Og med hensyn til invitationen fra hr. Peter Hansen-Nord så vil jeg glæde mig til at se den.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Kim Behnke om, at den del af energiforbruget er faktisk ret godt set i forhold til CO₂-målsætningen, men det, vi skal være sikre på, er, at vi fortsat har den rigtige udvikling på området, så vi kan nå CO₂-målsætningen.

Og det vil ikke være til hinder for, at vi kan fortsætte den eludveksling, som består i, at

kraftvarmebaseret el bliver eksporteret til Norge og Sverige. Vi skal jo lave kraftvarme om vinteren, når der er koldt her, og hvor Norge og Sverige måske har få vandressourcer i deres reservoirer. Så det supplerer hinanden på en udmærket måde; det skulle vi gerne have til at fortsætte, og det er der mulighed for under de her kvoter.

Jann Sjørnsen (KRF):

Ved førstebehandlingen af de fem energilove, som vi har til behandling i dag, og som bl.a. udmønter elreformen, gav jeg udtryk for Kristeligt Folkepartis principielle holdning til lovene og også til elreformen i særdeleshed.

Jeg skal undlade at gentage det her i dag, men blot hæfte mig ved det, jeg også gav udtryk for under førstebehandlingen, at vi her i den sidste fase også skulle lytte til aktørerne i forhold til de kritikpunkter, der var rejst over for elreformen og lovgivningen herom.

Og det, som jeg her konstaterer ved andenbehandlingen i dag, er, at der så har været lyttet til kritikken, og at det også har udmøntet sig i nogle ændringsforslag, som ministeren har stillet, og som jeg gerne her ved andenbehandlingen vil give udtryk for at vi fra Kristeligt Folkepartis side naturligvis kan støtte. Jeg siger det, fordi vi ikke er medlemmer af Det Energipolitiske Udvalg og dermed ikke har været med i betænkningen.

Jeg skal derfor nøjes med at sige her, at hvis vi fra Kristeligt Folkepartis side skal sammenfatte det, der er sket omkring elreformen, er det, at den er nu sat på skinner. Vi har sikret et robust grundlag for elsektoren fremover også på et mere konkurrencebetonet marked. Vi sikrer, at vi kan fastholde vores energi- og miljøpolitiske målsætninger.

Og jeg mener endda, vi kan sige, at Danmark nu på det her område bliver foregangsland, idet vi formår at kombinere miljø og marked på en god måde, så vi også fremover kan præsentere elsektoren ikke bare for den danske befolkning, men også i en international sammenhæng, og de resultater, som den særlige danske model også vil kunne opvise.

Jeg er overbevist om, at vi vil få gode resultater af den lovgivning, som vi tager stilling til her i dag og senere ved tredje behandling.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

I dansk politik er vi mestre i at skjule vores glæde. Vi er mestre i at tage store resultater for

givet og så ærgre os over de småting, vi ikke fik igennem, set ud fra vores eget synspunkt. Det hænger selvfølgelig også lidt sammen med, at pressen ofte fremhæver de ting, der måske ikke lykkes for et politisk parti, og overser de store resultater, som partiets forhandlere har opnået i drøftelserne med andre partier og med regeringer.

Jeg vil imidlertid gerne bryde denne danske, synes jeg, ikke særlig opløftende tradition, ved her ved andenbehandlingen af elreformen at give udtryk for meget stor tilfredshed med det resultat, der er nået. Vi har, som hr. Sjørnsen for et øjeblik siden understregede, vist vejen frem. Det er muligt – med den danske elreform er det blevet dokumenteret – at gennemføre en markedsåbning, endda en meget hurtig markedsåbning, en meget hurtig liberalisering, og så på samme tid varetage de miljømæssige interesser, hvad enten det er vores internationale forpligtelser i henhold til klimakonventionen, eller det er vores forpligtelser, når det drejer sig om udbygning med vedvarende energi, eller når det drejer sig om gennemførelse af energieffektivisering, energibesparelser.

Det Internationale Energiagentur fejrede sit 25 års jubilæum med en ministerkonference. Den blev afholdt i Paris mandag og tirsdag, og der var hovedemnet netop: Hvordan kunne man leve op til sine miljømæssige forpligtelser, ikke mindst i henhold til klimakonventionen, samtidig med at der blev gennemført liberalisering?

Der var det – det må jeg sige – en meget stor tilfredsstillelse for mig som repræsentant for Danmark at kunne fremlægge den danske elreform og vise, hvordan det var muligt med markedskonforme instrumenter på samme tid at gennemføre en hurtig markedsåbning og så alligevel leve op til sine miljømæssige forpligtelser.

Der er ingen tvivl om, at hvad vi gør på dette område her, er noget, der vil sætte spor også i den internationale debat. Vi kommer til at deltage aktivt, når det drejer sig om opfølgning af klimakonventionen, når det drejer sig om virkeliggørelse af de såkaldte Kyotomekanismer, men vi kommer også til at præge aktivt internationalt, hvad der kommer til at ske, når det drejer sig om udbygningen med vedvarende energi. Vi er ikke færdige med det grønne marked endnu.

Jeg synes, vi skal bruge masser af tid også til at lade os inspirere af det, der er sket i andre

lande. Men der er ingen tvivl om, at denne kombination af en købsforpligtelse på den ene side, der vokser, og på den anden side en markedsmechanisme, der sikrer, at tingene bliver leveret så omkostningseffektivt som muligt, virkelig er et perspektiv, som ikke kun har adresse til den danske virkelighed, men som også kan være med til at inspirere arbejdet i andre lande.

Hr. Hansen-Nord fremhævede en lang række positive ting ved reformen, og jeg er faktisk enig i hans beskrivelse. Det er klart, at hans parti har måske ikke været så positivt over for nogle af miljøaspekterne i det, men har vedkendt sig den internationale forpligtelse, vi har haft på miljøområdet, og indset, hvilke meget store perspektiver der ligger, også industrielt, beskæftigelsesmæssigt i udbygningen af den vedvarende energi.

Jeg vil gerne sige til hr. Hansen-Nord og Venstres anden forhandler, hr. Thor Petersen, at det har været en fornøjelse at forhandle denne reform igennem. Jeg må indrømme, at undertiden har der været megen støj i omverdenen i forhold til vore bestræbelser i fuld overensstemmelse med det, jeg kaldte den danske tradition fra før. Men vi har stået distancen sammen, og det vil jeg gerne kvittere for.

Hr. Martin Glerup var inde på de ændringsforslag – mange andre ordførere var også inde på det samme – som vi gennemførte her under udvalgsarbejdet: bedre åbningsvilkår både for produktions- og handelselskaberne, sådan at de bliver konkurrencedygtige på markedet; loftet for de store virksomheder med hensyn til den umiddelbare forpligtelse til at aftage vedvarende energi; og endelig dette, at vi fik lagt reglerne om vindmøller i 1999 fast, sådan at – undskyld udtrykket – eventyret med den hurtige danske vindmølleudbygning til lands kan fortsætte.

Jeg skal oplyse Folketinget om, at jeg agter snarest at udsende landsplandirektivet omkring planlægningen vedrørende vindmøller, hvor man også tager hensyn til en afvejning af de landskabelige hensyn og så den hurtige udbygning, vi gerne ser ske med vedvarende energi.

Må jeg også lægge til, at vi jo står over for et meget stort perspektiv med vindmøller til havs, hvor det store udbygningspotentiale findes. Jeg ser for mig en udbygning i størrelsesordenen 4.000-5.000 MW vindmøller til havs.

Når hr. Behnke nævnte, at vi kan komme i en situation, hvor vi bliver nødt til at levere meget strøm til Norge og Sverige, så har han fuld-

stændig ret. Men jeg tror ikke, CO₂-kvoterne kommer til at virke snærende i så henseende, for en af de store eksportartikler, vi vil have i fremtiden, vil være CO₂-fri vindkraftindustri. Og som hr. Glerup understregede det, er såvel kraftvarmestrømmen som vindkraftstrømmen jo med til på en fantastisk fin, harmonisk måde, komplimentær måde, at passe ind med vandkraftstrømmen i Norge og Sverige.

Må jeg i den forbindelse også gøre opmærksom på, at markedsåbningen jo er en del af forudsætningerne for, at vi kan være med i det nordiske marked og dermed sikre et fornuftigt grundlag for vores eksport af både vindkraftstrøm og den vedvarende energi. Jeg tror, det er et af de aspekter, man skal holde sig for øje, når man diskuterer den samlede balance i reformen. Havde vi ikke gennemført denne åbning, ville vi ikke kunne bevare den fulde og fri adgang til det nordiske marked og dermed heller ikke kunne udnytte mulighederne for at eksportere vindkraft og kraftvarmestrøm i fremtiden.

Fru Svanholt var inde på de ting, som vi ikke er færdige med, men som er vigtige dele af reformaftalen, og jeg er fuldstændig enig med hende. Hun fremhævede arbejdet med det grønne marked, hvor vi virkelig vil studere tingene grundigt og lade os inspirere af, hvad vi ser i udlandet, samtidig med at vi laver en pionerindsats. Hun fremhævede også energispareloven, der for regeringen er en meget vigtig del af reformen her.

Må jeg i øvrigt gøre opmærksom på, at med den struktur, der nu bliver på elområdet, ja, så er det netselskaberne, der skal udøve ejerforpligtelserne i forhold til kraftværkerne. Jeg tror, det bliver gode ejere af kraftværkerne, det bliver tålmodige ejere af kraftværkerne, nogle, der vil være interesseret i, at der tjenes penge. Og lykkes det, så vil en del af de penge selvfølgelig gå tilbage til netselskaberne, der jo bl.a. har energispareopgaver som en vigtig del af deres aktivitet; så også på den måde hænger tingene sammen.

Jeg vil gerne i modsætning til andre sige, at jeg synes, den danske elsektor indtil nu har gjort det godt. Jeg synes ikke, man kan tale om noget fallitbo, jeg synes, hr. Behnke måske kom lovlig langt, da han talte om disse monopoliserede virksomheder osv., var meget kritisk over for det system, vi hidtil har haft.

Jeg synes egentlig, det har været et velfungerende og godt system, det kunne bare ikke stå

distancen i det enogtyvende århundrede. Når hele Europa liberaliserer, når adgangsbilletten til det nordiske marked er en liberalisering, når det er vigtigt af hensyn til virksomhedernes konkurrenceevne, så synes jeg, det er rigtigt, at vi tager skridtet med at åbne vores marked.

Og har man først besluttet sig for en markedsåbning, så skal man selvfølgelig tage sig den tid, der er nødvendig, for at vi teknisk er på plads, men der vil ikke gå én dag længere, end der er nødvendigt af tekniske grunde, så vil Danmark have et helt frit, åbent marked.

Fru Svanholt fremhævede i den forbindelse med rette, at for de forbrugere, der ikke ønsker at gå ud på markedet og måske spare nogle ører, men til gengæld bruge en masse timer på det, at der er der i reformen indbygget en konstruktion med forsyningspligtselskaber, som i meget høj grad vil være optaget af at løse deres problemer.

Fru Svanholt var bekymret for de, jeg tror, hun brugte udtrykket julelege, juridiske julelege, som forskellige selskaber kunne finde på for at undgå den demokratiske indflydelse. Til beroligelse for fru Svanholt kan jeg sige, at der er reformen vandtæt. Ikke bare er der stillet krav i den lov, der allerede gælder i øjeblikket, med hensyn til organiseringen og indflydelse for forbrugerne, men alle selskaber skal jo have en ny bevilling under den nye reform, og der skal de opfylde de krav, der står i standardvedtægten. Og standardvedtægtnes bestemmelser på det område er nøje defineret i lovgivningen, så det skulle kunne komme på plads.

Og jeg vil bare sige til de selskaber, der overvejer yderligere sagførerkroner på de her områder, at de skulle måske overveje at bruge dem til noget mere konstruktivt end at prøve at bremse en forbrugerindflydelse, som Folketinget har taget positiv stilling til, og som vil blive gennemført, uanset om de kan lide det eller ej.

Jeg må sige til fru Aase D. Madsen, at hun har jo kæmpet en ensom kamp og vel gjort det med de argumenter, der var til rådighed for det. Men jeg må konstatere, må jeg sige til fru Aase D. Madsen, at kampen er tabt. Det er et meget, meget bredt flertal, der står bag denne reform, faktisk et flertal, der går helt fra Fremskridtspartiet på den yderste konservative fløj og så til og med regeringspartierne og Socialistisk Folkeparti på den anden side.

Hr. Behnkes indlæg var, synes jeg, ualmindelig konstruktivt og fornuftigt, og kunne man være sikker på, at det altid var hr. Behnke, der

repræsenterede Fremskridtspartiet, kunne man måske ligefrem være fristet til denne udvidelse af forligskredsen. Men det har vi jo ingen grundlovssikret garanti for, og da det jo er en langtrækkende aftale, vi står over for, så vil jeg foretrække, at vi har en fornuftig og åben dialog med de partier, der står positivt bag reformen. Det gælder selvfølgelig også Centrum-Demokraterne, der, med hr. Behnkes udtryk, har botaniseret lidt i aftalen og valgt CO₂-kvoterne fra. Også dem vil vi gerne have en fornuftig dialog med.

Det gælder faktisk også hr. Kolstrup, fordi hr. Kolstrup har ikke ret, når han siger, at alt er lagt fast i en meget lang periode. Jo, strukturen er lagt fast, spekulationen er dæmmet ind, vi har en struktur nu, hvor værdiernes organisering, rammerne osv. ligger fast, men de overordnede miljømål vil være et slagsmål i dansk politik, når vi er ude over de første tre år. Det har hr. Hansen-Nord jo fuldstændig ret i. Og det ville jo være tosset af Enhedslisten at melde sig ud af den diskussion på forhånd.

Vi ønsker i hvert fald fra regeringens side stadig væk at bevare en åben dialog med alle partier, også dem, der stod uden for aftalen.

Til sidst har jeg bare at sige tak til Kristeligt Folkeparti for, synes jeg, den meget vedholdende understregning af balancen i det, vi gør, en åbning af markedet på den ene side, vores miljømæssige forpligtelser på den anden side. Selvom partiet ikke er stort i kvantitet, så har det været en meget stor kvalitetsfaktor undervejs i forhandlingerne.

Så jeg vil slutte med at sige tak, også for tilslutningen til de ændringsforslag, der er lavet, og sige, at nu har vi lagt rammerne fast.

Dermed har vi ikke fjernet usikkerheden. Der vil, som hr. Behnke og jeg tror andre ordførere også var inde på det, være usikkerhed, når man skal ud på et marked, hvor priserne, som hr. Martin Glerup understregede, er meget, meget lave. Der er en usikkerhed, og vi skal selvfølgelig give vores virksomheder en god start i et usikkert marked, og hvis de ryster lidt på hænderne i øjeblikket og sidder derovre i Odense og måske endda vrider dem, så skal vi andre sige til dem: Fat mod! I får nogle fornuftige rammer, og det bliver jeres dygtighed, der kommer til at afgøre, om I klarer jer eller I ikke klarer jer.

Det gode ved den danske elsektor er jo, at virksomhederne, de ansatte i virksomhederne, de folkevalgte i virksomhederne, er langt bedre,

end de selv vil indrømme – de er langt bedre, end de selv vil indrømme. Mange gange har man set beslutninger truffet herinde i Folketinget give anledning til betydelig vrede og utilfredshed i elsektoren, men når først beslutningen var truffet, ja, så kørte det derudad, og så klarede de danske aktører sig godt, og det er denne positive ånd til at få det bedste ud af situationen, som jeg også tror vil præge den danske elsektor.

Så jeg har altså svært ved at skjule min glæde og tilfredshed med det resultat, der er nået her. Jeg ved udmærket godt, at det ikke ubeskåret er regeringens ære alene. Vi vil gerne have vores beskedne del af det. Det er et samlet resultat, som mange af Folketingets partier, for ikke at sige langt de fleste af Folketingets partier, har deres store del af æren for lykkedes.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Ebbe Kalnæs og derefter fru Aase D. Madsen.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Ja, jeg vil gerne sige tak til ministeren for den proces her, men også benytte lejligheden til at stille ministeren et par spørgsmål.

For det første om overgangsordningen for møller, som jeg betragter, som ministeren ved, som en unik mulighed i eksportmæssig sammenhæng. Jeg hører ikke til dem, der er helt sikker på, at vi redder verden med vind, men vi kan redde betalingsbalancen i nogen grad. Det er jo sådan, at når overgangsordningen nu er lavet, så kan planlægningslovgivningen selvfølgelig alligevel komme på tværs og bremse for de intentioner, der er. Der er jeg glad for ministerens tilsagn om, at man i planlægningsammenhængen vil tage de hensyn og være fleksibel.

En anden ting, som også er vigtig i den her sammenhæng, er, at Naturklagenævnet selvfølgelig er en instans, man skal respektere; men når der bliver indgivet klager til dem over eksisterende møller, så kan man risikere, at det stopper, og jeg vil gerne vide, om det har den opsættende virkning. Jeg vil gerne have ministerens bekræftelse på det her område, lige så vel som på oprydningsspørgsmålet, som vi synes er ganske vigtigt. Vi kunne halvere antallet af møller i Danmark og lave tre gange så meget strøm, hvis oprydningen kommer godt i gang.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg må lige oplyse ministeren om, at Dansk Folkeparti ikke har tabt nogen som helst kamp. Dansk Folkeparti vil blive ved med at kæmpe mod de afgiftsmæssige dele af elreformen, de afgifter, som udgør 2 mia. kr. i finanslovdelen.

Hvis ministeren ikke har bemærket det, så sagde jeg fra talerstolen her, at Dansk Folkeparti var positiv over for samtlige ændringsforslag, der ligger i øjeblikket. Og når vi er positive over for dem, er det jo naturligvis, fordi det arbejde går videre i Energiudvalget, og den demokratiske proces i Energiudvalget kan ministeren eller andre da ikke sætte Dansk Folkeparti udenfor. Det er da helt logisk. Der kæmper vi da alle og trækker på samme hammel, som man gør ved ændringsforslagene, så det er noget – ja, jeg ved ikke, hvad jeg skal kalde det, men det er i hvert fald ikke korrekt.

Så vil jeg gerne lige høre: Ministeren talte om, at vindmøllecirkulæret, landsplancirkulæret, skulle op af skuffen igen, og at man gerne ser en hurtig udbygning af vindmøller. Jeg vil gerne spørge: Er der flere vindgode områder tilbage i Danmark?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Til hr. Kalnæs: Meningen med det landsplandirektiv, jeg udsender nu om planlægningen, er faktisk at afklare usikkerhederne og befordre en hurtig sagsbehandling, så der de steder, hvor der skal siges nej, bliver sagt nej med det samme, og de steder, hvor der kan siges ja, bliver sagt ja hurtigt.

Vi kan selvfølgelig ikke sætte Naturklagenævnets legalitetskontrol, altså kontrol med om juraen er i orden, ud af kraft, det siger sig selv, men jeg vil drage omsorg for, at de projekter, der er færdige, men som bliver indklaget for Naturklagenævnet, kan gennemføres, hvis klagerne over projektet ikke får medhold i Naturklagenævnet. Det vil vi drage omsorg for i vores regler for at sikre det, som jeg tror hr. Kalnæs nævnte.

Jeg forstår, det generer hr. Kalnæs, at vindenergien også har en ekstremt positiv virkning på miljøet. Jeg synes, han skulle glæde sig over, at der faktisk er tale om noget, der både giver bedre miljø og flere job, og det tror jeg inderst inde også er det han selv mener.

Vi skal, synes jeg, interessere os for at gøre den danske sokkel interessant som investeringsobjekt i fremtiden. Jeg tror, der ligger me-

get, meget store muligheder for vindkraften, og vi skal i den forbindelse sørge for, at også private investorer får en mulighed for at være med. Det synes jeg er ensbetydende med, at vi har masser af arbejde, og det være sagt til fru Aase D. Madsen, som jeg nu ser markere, før jeg har svaret hende; det er selvfølgelig et arbejde, vi også vil gennemføre i Energiudvalget, og der ligger bestemt ikke noget ønske om at sætte nogen uden for indflydelse i Energiudvalget. Jeg kommer selvfølgelig, hver gang jeg bliver bedt om det, og vi tager alle diskussionerne dér.

Men det er klart, at hvis fru Aase D. Madsen havde kunnet være positiv over for selve reformen og sådan noget, så havde hun jo også haft en sindsstemning, der gjorde det lettere for hende at deltage i konstruktive drøftelser om udmøntningen af denne reform, som hun jo ikke har megen kærlighed for.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil gerne have lov til at sige til ministeren: Jeg har haft nøjagtig de samme muligheder som de andre, der ikke er med i kernepartierne, forligspartierne, nøjagtig de samme muligheder.

Nu talte ministeren før om IEA, og det havde været så godt, der havde været 25-års-jubilæum. IEA har gentagne gange udtrykt bekymring om energipolitikens samfundsøkonomiske omkostninger med hensyn til den grønne energi osv. Dem har jeg også efterlyst, og jeg stiller spørgsmål, flere spørgsmål, hver uge for at få oplyst: Hvad er i virkeligheden de samfundsøkonomiske omkostninger ved vores energipolitik, som den bliver ført i øjeblikket? Gentagne gange har IEA udtrykt kritik over, at de ikke kan få disse oplysninger, men hvis jeg nu her fra talerstolen får tilsagn om, at ministeren vil give disse oplysninger til IEA, så kan det være, jeg eller Energiudvalget derefter kan få disse tal, for det kniber godt nok med at komme ud af busken med disse tal, korrekte tal, vel at mærke.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende lovforslag nr. L 234: Forslag til lov om elforsyning.

Ændringsforslag nr. 1-13 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 uden for betænkningen af miljø- og energiministeren (Svend Auken) vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 235: Forslag til lov om CO₂-kvoter for elproduktion.

Ændringsforslag nr. 1-7 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 236: Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 237: Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v.

Ændringsforslag nr. 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges endelig afstemning vedrørende lovforslag nr. L 238: Forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 140:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en national mindepark i Frøslevlejren.

Af Ole Sohn (SF), Poul Nødgaard (DF), Arne Melchior (CD), Søren Søndergaard (EL), Kim Behne (FP) og Tove Videbæk (KRF).
(Fremsat 11/5 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Selv om kulturministeren og jeg har meget sympati for sigtet i det forslag, der her lægges frem, så må jeg med det samme sige, at vi ikke kan støtte det i det forslag, der er fremsat, og jeg skal prøve at forklare baggrunden for hvorfor, men vi vil selvfølgelig meget gerne medvirke i en dialog omkring Frøslevlejren.

Forslaget indebærer, at de 8 barakker, der ligger i det egentlige fangeområde i lejren, i fremtiden kun må anvendes til museumsformål og til andre formål af almen kulturel art, hvilket umiddelbart naturligvis forekommer som en

god idé. Det er dog samtidig min opfattelse, at den måde, Frøslevlejren hidtil har været drevet på, har medvirket til at sikre bevarelse af et væsentligt antal barakker, sådan at lejren i dag fremstår som et flot historisk mindesmærke for eftertiden.

Gennem de sidste mange år har en kreds af tidligere frøslevfanger fremsat ønske om, at lejren bliver omdannet til mindepark, ikke som forslagsstillerne her har peget på det, men ved nedrivning af barakkerne og tilplantning med hække i baraktomterne.

Det forslag, vi drøfter her i dag, er ikke et nedrivningsforslag, men derimod et bevaringsforslag, hvor man ønsker at indskrænke anvendelsesmulighederne i barakkerne til museumsdrift, og som jeg sagde før, til aktiviteter af almen kulturel art. Det vil altså sige, at f.eks. naturskoler osv. kan fortsætte efter forslaget. Hvis man fandt ud af, at man ville rive barakkerne ned, vil jeg gerne bekræfte, at vi selvfølgelig er indstillet på at tilplante, hver gang der fjernes en barak, og holde området som ejere af området. Når jeg siger vi, så mener jeg Miljø- og Energiministeriets Styrelse for Skov- og Naturområder.

Beslutningsforslaget omfatter det egentlige fangeområde, som udgør en mindre, men naturligvis central del af Frøslevlejren. Inden for dette område eksisterer i dag 1 vagttårn og 8 barakker. Vagttårnet og en af barakkerne ejes som bekendt af Nationalmuseet og anvendes derfor allerede til museumsformål. De resterende 7 barakker ejes af den selvejende institution Frøslevlejren, i hvis bestyrelse Sønderjyllands Amt og Bov Kommune har flertal. Amtsborgmesteren er formand for bestyrelsen, hvori der også er repræsentanter fra de tidligere frøslevfanger. Institutionens barakker anvendes til museumsformål, naturskole og kontorformål.

Forslaget indebærer, at barakkerne fremover kun må anvendes til museumsformål og andre formål af almen kulturel art.

Nu forholder det sig imidlertid sådan, at det er barakkernes ejere, der bestemmer anvendelsen inden for de rammer, der følger af lovgivningen, lokalplanlægningen m.v. Regeringen kan derfor ikke pålægge den selvejende institution en bestemt anvendelse, hvorfor en realisering af beslutningsforslaget i givet fald måtte ske efter aftale med institutionen.

Vi kan ikke træffe beslutningen her i Folketinget. Det er dem, der i dag ejer det og driver institutionerne, som har ansvaret for dem, og vi